

**ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ
В АСПІРАНТУРУ З ДИСЦИПЛІНИ "ФІЛОСОФІЯ"
(для всіх спеціальностей)**

Затверджені на засіданні кафедри філософії,
протокол №1 від 30 серпня 2011 р.

1. Філософія та її місце в системі наукового знання.
2. Філософія та світогляд. Ідеалістичний та матеріалістичний світогляд.
3. Філософія як теоретична основа світогляду освіченої людини. Цінності та ціннісні орієнтації.
4. Цінності та ціннісні орієнтації.
5. Філософія в системі культури. Основні функції філософії.
6. Культурно-історичні передумови виникнення філософії.
7. Особливості та проблеми давньоіндійської і давньокитайської філософії.
8. Космоцентризм давньогрецької філософії.
9. Філософія Античності (Сократ, Платон, Арістотель).
10. Соціально-політичні погляди античних філософів.
11. Філософія раннього еллінізму. Кініки і скептики. Епікурейці. Стоїцизм. Неоплатонізм.
12. Християнсько-релігійний характер західноєвропейської філософії Середньовіччя.
13. Антропоцентризм і гуманізм західноєвропейської філософії епохи Відродження.
14. Західноєвропейська філософська думка ХУІІ – ХУІІІ ст. Проблеми науки і наукового методу пізнання.
15. Філософія французького Просвітництва.
16. Німецька класична філософія та її місце в історії світової філософської думки.
17. Філософські погляди І. Канта.
18. Філософія Г.В.Ф. Гегеля: система і метод.
19. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.
20. Перегляд класичної моделі світорозуміння філософією ХІХ ст. (позитивізм, марксизм, філософія життя).
21. Характерні риси, тенденції та напрями розвитку західної філософії ХХ ст.
22. Головні особливості та етапи розвитку філософської думки в Україні.
23. Г.С. Сковорода – родоначальник української класичної філософії.
24. Філософські погляди у творчості Т. Шевченка, І. Франка і Л. Українки.
25. Категорія "буття", її сутність та специфіка. Основні форми буття.
26. Світ як всеохоплююча і безмежна реальність. Об'єктивне буття і Я-буття.
27. Історія поглядів на матерію. Буття матерії. Матеріальна єдність світу.
28. Основні структурні рівні матерії. Матерія, рух, простір і час.
29. Основні категорії філософії. Загальний зв'язок і взаємодія. Ідея закону.
30. Філософська антропологія – вчення про природу, сутність і призначення людини.

31. Людина і її буття в світі. Філософська проблема пізнання людини.
32. Багатомірність людини. Людина і людство.
33. Особистість і Я. Ідея особистісної неповторності.
34. Загальне уявлення про душу. Душа і тіло. Проблема єдності духовно-ідеального і матеріального.
35. Свідомість і її творча сила. Структура свідомості.
36. Свідомість, самосвідомість і рефлексія. Свідоме і несвідоме.
37. Розум і мудрість. Свідомість, мова і спілкування.. Свідомість і "штучний інтелект".
38. Пізнання, його сутність, форми, можливості.
39. Проблема пізнання світу і філософський скептицизм.
40. Багатоманітність видів пізнання. Взаємозв'язок теорії і практики.
41. Співвідношення знання і віри.
42. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
43. Поняття істини. Філософські концепції істини та її критеріїв.
44. Чуттєве, емпіричне і теоретичне пізнання.
45. Мислення: його сутність і основні форми.
46. Методи і прийоми дослідження.
47. Філософія освіти та її роль в осягненні соціокультурного феномену освіти. Онтологія освіти.
48. Аксиологія освіти та основні парадигми її розвитку. Ідея неперервної освіти.
49. Національно-освітній ідеал: аксіологічні та етичні засади формування особистості.
50. Філософське вчення про самоорганізацію і управління освітнім процесом.
51. Освітній процес в контексті гносеології та теорії інформації.
52. Проблеми гуманізації сучасної освіти.
53. Роль науки в сучасній освіті. Методологія і логіка освіти.
54. Філософія педагогічних концепцій виховання особистості.
55. Основні науково-філософські підходи до розуміння суспільства та його історії: натуралізм, ідеалізм, матеріалізм.
56. Поліваріативність світової історії. Проблема спрямованості історії. Суспільний прогрес та його критерії.
57. Майбутнє людства як предмет філософського дослідження і прогнозування. Футурологія.
58. Історична необхідність (закономірність) і вільна свідомо діяльність людей. Стихійне і свідоме в історії. Фаталізм і волюнтаризм.
59. Суспільство як самоорганізуюча і саморозвиваюча система.
60. Пошуки соціальної стабільності. Ідея громадянського суспільства і правової держави.
61. Цивілізація і цивілізаційний розвиток. Сучасна цивілізація і глобалістика.
62. Мир і війна в історії людства.
63. Суспільно-економічні формації і цивілізації як моделі історичного процесу.
64. Соціальна структура суспільства, її особливості у традиційному, індустріальному та інформаційному суспільстві.
65. Загальнолюдські цінності як соціокультурний феномен.
66. Ідея і сутність нації. Національна самосвідомість і націоналізм.

67. Любов, шлюб і сім'я. Сучасні демографічні виклики.
68. Філософія економіки. Філософсько-економічний спосіб мислення.
69. Праця і її розуміння філософією.
70. Людина і природа: проблеми екології. Поняття біосфери і ноосфери.
71. Філософське розуміння власності. Суб'єкт і об'єкт власності. Власність і форми соціальних відносин.
72. Система соціально-економічного управління. Держава і управління економікою.
73. Ринкові відносини і державне регулювання економікою. Економіка, право і мораль.
74. Політика як явище суспільного життя. Пошуки соціально-політичної стабільності.
75. Ідея права: право влади і влада права.
76. Соціальна справедливість як правова цінність.
77. Сутність держави і політичної влади. Ідея розподілу влади. Політика і мораль.
78. Лібералізм і демократичні цінності. Права людини і її гідність.
79. Тоталітаризм і його вплив на виховання людини.
80. Духовне життя суспільства і духовна культура.
81. Суспільна свідомість: сутність і рівні. Ідеологія як форма суспільної свідомості. Політична культура і політична свідомість. Правосвідомість.
82. Глобалізм та його прояви.
83. Моральні засади в житті суспільства.
84. Роль філософії культури в сучасному освітньому процесі.